Δεν τις ξέρουμε ή δε θέλουμε να τις ξέρουμε; (Νικολάι Μπερντιάεφ)

Categories : ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Date : 24 Απριλίου, 2013

Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΞΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ (2)

Πολλοί ισχυρίζονται συχνά πως ο Χριστιανισμός απέτυχε, δεν εφαρμόστηκε ιστορικά και πως η ιστορία της Εκκλησίας είναι γι' αυτό η πιο ζωντανή απόδειξη. Πρέπει να αναγνωρίσουμε πως το κείμενα που αφηγούνται τέτοιες ιστορίες, μπορεί να είναι ένα σκάνδαλο για όσους έχει κλονιστεί η πίστη. Πράγματι θυμίζουν τη σύγκρουση στο χριστιανικό κόσμο των παθών, των ανθρώπινων συμφερόντων, τη διαστροφή και την παραμόρφωση της αλήθειας στη συνείδηση της αμαρτωλής ανθρωπότητας. Πολύ συχνά μας παρουσιάζουν μια ιστορία της Εκκλησίας απόλυτα ανάλογη με την ιστορία των κυβερνήσεων, των διπλωματικών σχέσεων, των πολέμων κλπ.

Η εξωτερική ιστορία της Εκκλησίας είναι ορατή. Μπορεί να παρουσιαστεί μ' έναν τρόπο προσιτό σε όλους. Όμως η εσωτερική και πνευματική της ζωή, η στροφή των ανθρώπων στο Θεό, η ανάπτυξη της αγιότητας είναι ελάχιστα ορατές· είναι δύσκολο να μιλήσουμε γι' αυτές, γιατί τις σκεπάζει η ιστορία κι όχι σπάνια τις συντρίβει με τον τρόπο της. Οι άνθρωποι διακρίνουν πιο εύκολα το κακό από το καλό, είναι πιο ευαίσθητοι στην εξωτερική παρά στην εσωτερική διάσταση της ζωής. Έτσι μαθαίνουμε εύκολα καθετί που αναφέρεται στις εμπορικές και τις πολιτικές ασχολίες, στην οικογενειακή ή την κοινωνική ζωή των ανθρώπινων υπάρξεων. Σκεφτόμαστε όμως το ίδιο πώς οι υπάρξεις αυτές προσεύχονται στο Θεό, πώς στρέφουν στο θειο κόσμο την εσωτερική ζωή τους και πώς αγωνίζονται πνευματικά ενάντια στη φύση τους;

Συχνά αγνοούμε και δεν υποψιαζόμαστε την ύπαρξη πνευματικής ζωής σε άτομα που συναντάμε. Το πολύ-πολύ τη διακρίνουμε στους πλησίον μας, στους οποίους και

μπορεί να αποδώσουμε μια κάποια προσοχή. Στην εξωτερική ζωή, που προσφέρεται σε κάθε παρατήρηση, ανακαλύπτουμε εύκολα τη δραστηριότητα των κακών παθών. Αλλ' αυτά που βρίσκονται πίσω τους, τους αγώνες του πνεύματος, αγώνες προσανατολισμένους στο Θεό ή τις δραματικές προσπάθειες να βιωθεί η αλήθεια του Χριστού, δεν τις ξέρουμε ή δε θέλουμε να τις ξέρουμε. Μας είπαν να μη κρίνουμε τον πλησίον μας, αλλά τον κρίνουμε αδιάκοπα με βάση τις εξωτερικές πράξεις του, την έκφραση του προσώπου του και χωρίς διόλου να εμβαθύνουμε στην εσωτερική του ζωή.

Το ίδιο συμβαίνει και με την ιστορία του Χριστιανισμού. Δεν μπορεί κανείς να κρίνει το Χριστιανισμό από τα εξωτερικά γεγονότα, από τα πάθη και τα ανθρώπινα αμαρτήματα που παραμορφώνουν την εικόνα του. Πρέπει να θυμηθούμε αυτά που οι χριστιανικοί λαοί έπρεπε να ξεπεράσουν στην πορεία της ιστορίας τους, και ακόμα τις οδυνηρές τους προσπάθειες για να νικήσουν την αρχαία φύση τους, τον προγονικό παγανισμό τους, τον πρωτόγονο βαρβαρισμό και τα σκληρά τους ένστικτα. Ο Χριστιανισμός έπρεπε να εισχωρήσει στην ύλη που όρθωνε μια φοβερή αντίσταση στο χριστιανικό πνεύμα. Έπρεπε να εξυψώσει μέσα στη θρησκεία της αγάπης όλους εκείνους που τα ένστικτα τους ήταν μόνο βία και σκληρότητα.

Βέβαια ο Χριστιανισμός έγινε σωτήρας όχι των υγιών, αλλά των άρρωστων, όχι των δικαίων, άλλα των αμαρτωλών. Και είναι γεγονός πως είναι ένας άρρωστος και αμαρτωλός το ανθρώπινο γένος που πίστεψε στο Χριστιανισμό. Η Εκκλησία του Χριστού δεν ιδρύθηκε για να οργανώσει την εξωτερική πλευρά της ζωής, να νικήσει το κακό με τη βία. Περιμένει τα πάντα μέσα από μια εσωτερική και πνευματική αναγέννηση, μέσα από την αμοιβαία δράση της ανθρώπινης ελευθερίας και της θείας χάρης. Η Εκκλησία από τη φύση της δεν επιτρέπεται να αφανίσει το κακό της ανθρώπινης φύσης. Τοποθετεί πάνω απ' όλα την ελευθερία του ανθρώπου.

Οι σοσιαλιστές υλιστές διακηρύσσουν με ενθουσιασμό πως ο Χριστιανισμός απέτυχε και δεν πραγματοποίησε τη Βασιλεία του Θεού. Σε λίγο κλείνουν δυό χιλιάδες χρόνια από τότε που ήρθε στη γη ο Λυτρωτής και Σωτήρας και το κακό συνεχίζει να υπάρχει, μάλιστα μεγαλώνει. Ο κόσμος κατακλύζεται από οδύνες και το γεγονός του ερχομού της σωτηρίας δε μείωσε τις θλίψεις της ζωής. Πολλοί μας υπόσχονται να πραγματοποιήσουν τα πάντα χωρίς Θεό και χωρίς Χριστό, να κάνουν αλήθεια αυτό που δεν μπόρεσε να επιτύχει ο Χριστός, δηλαδή την αδελφότητα των ανθρώπων, τη δικαιοσύνη στην κοινωνική ζωή, την ειρήνη και «τη Βασιλεία του Θεού στη γη» (κι οι άνθρωποι που δεν πιστεύουν χρησιμοποιούν εύκολα αυτήν την έκφραση!).

Η μόνη όμως εμπειρία, που γνωρίσαμε από την πραγματοποίηση του υλιστικού σοσιαλισμού, είναι η ρωσική, εμπειρία που δεν έδωσε βέβαια τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Στην περίπτωση αυτή δε λύνεται το πρόβλημα. Η υπόσχεση, που δόθηκε από τον υλιστικό σοσιαλισμό για επικράτηση στη γη της δικαιοσύνης και για

εξάλειψη του κακού και της δυστυχίας, συνδέεται όχι βέβαια με την ανθρώπινη ελευθερία, αλλά μάλλον με την παραβίαση και παραμόρφωσή της. Η υπόσχεση αυτή «θα» πραγματοποιηθεί με μια υποχρεωτική κοινωνική οργάνωση, που «θα» απαγορεύσει το εξωτερικό κακό και «θα» εξαναγκάσει τους ανθρώπους στην αρετή, το καλό και τη δικαιοσύνη. Άρα λοιπόν σ' αυτόν τον εξαναγκασμό βρίσκεται όλη η διαφορά ανάμεσα στο Σοσιαλισμό και το Χριστιανισμό. Η «χρεοκοπία του Χριστιανισμού στην ιστορία» είναι, σύμφωνα με τα παραπάνω, μια χρεωκοπία δεμένη με την ανθρώπινη ελευθερία, με την αντίσταση αυτής της ελευθερίας στο όνομα του Χριστού, με την απόρριψη της κακής προαίρεσης που η θρησκεία δε θέλει να ορθώσει μπροστά στο κακό. Η χριστιανική αλήθεια προσβλέπει στην ελευθερία και περιμένει την εσωτερική και πνευματική νίκη πάνω στο κακό. Εξωτερικά μπορεί να κράτος να επιβάλει ένα όριο στις εκδηλώσεις της κακής προαίρεσης, κι αυτό είναι φυσικά ο προορισμός του. Όμως θα αλλάξουν τα πράγματα όταν νικηθεί το κακό και η αμαρτία. Το δίλημμα αυτό είναι ανύπαρκτο για το σοσιαλιστή υλιστή, γιατί γι' αυτόν απλά πρόβλημα κακού και αμαρτίας ή πρόβλημα πνευματικής ζωής δεν υπάρχει. Ένα μόνο πρόβλημα κυριαρχεί και τον απασχολεί· το πρόβλημα της δυστυχίας, της κοινωνικής αδικίας και της εξωτερικής οργάνωσης της ζωής.

Ο Θεός δεν θέλει να χρησιμοποιεί τη δύναμη, παραιτείται από τον εξωτερικό θρίαμβο της δικαιοσύνης, επιθυμεί την ελευθερία του ανθρώπου. Έτσι, κάπως ελεύθερα, θα λέγαμε πως ανέχεται το κακό και το χρησιμοποιεί για τους σκοπούς του καλού. Ιδιαίτερα δεν μπορεί να εφαρμοστεί με τη βία η δικαιοσύνη του Χριστού. Ο κομμουνισμός θέλει να εξασφαλίσει τη δικαιοσύνη του με την αυθαιρεσία, και γι' αυτό είναι πολύ πιο εύκολο να πετάξει. Αστήρικτο είναι επίσης και το επιχείρημα που αναφέρεται στην ιστορική αποτυχία του Χριστιανισμού. Κανείς δεν μπορεί να επιβάλλει τη Βασίλεια του Θεού, κι ούτε είναι δυνατό να την κάνει πραγματικότητα χωρίς μια νέα γέννηση, που προϋποθέτει πάντοτε την ελευθερία του πνεύματος. Ο Χριστιανισμός είναι η θρησκεία του σταυρού. Στον πόνο αναγνωρίζει ένα βαθύτερο νόημα. Ο Χριστός μας προτρέπει να σηκώσουμε το σταυρό μας, να κρατήσουμε το βάρος του αμαρτωλού κόσμου. Για τη χριστιανική συνείδηση η πραγματοποίηση στη γη της Βασιλείας του Θεού, της επίγειας ευτυχίας και δικαιοσύνης, χωρίς όμως σταυρό και πόνο είναι ένα φοβερό ψέμα. Είναι ένας από τους πειρασμούς πού αποκρούστηκαν απ' το Χριστό στην έρημο, όταν Του επιδείχτηκαν τα βασίλεια του κόσμου και Του προτάθηκε να γονατίσει μπροστά τους. Ο Χριστιανισμός χωρίς αμφιβολία δεν υπόσχεται την πραγμάτωση και το θρίαμβο του εδώ κάτω. Ακόμα κι ο Χριστός αμφιβάλλει, όταν ξανάρθει στο τέλος των αιώνων, να συναντήσει πίστη πάνω στη γη. Προφητεύει δραματικά την εξασθένηση της αγάπης.

(Nicolas Berdiaeff, Χριστιανισμός και Κοινωνική πραγματικότητα, Εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσ/νίκη, σ.225-229)

(Πηγή ηλ. κειμένου: pemptousia.gr)